

Kredili İşlemler ve Küresel Kriz Açısından İMKB'de Açığa Satış İşlemleri

Özet

ABD sermaye piyasalarında gerçekleştirilen riskli borsa işlemlerinin krizin nedenleri arasında gösterilmesi, söz konusu işlemlerin mercek altına alınmasına neden olmuştur. Bu kapsamda ABD ve İngiltere başta olmak üzere; spekülasyon olduğu düşünülen açığa satış işlemlerinin birçok ülkede yasaklandığı görülmüştür. Açığa satışların idari kararlar yasaklanmasının borsalarda likiditenin ve etkinliğin azalmasına neden olabileceği ve kriz sürecinde borsalarda yaşanan düşüşlerin spekülasyon ikincil piyasa işlemlerinden ziyade ekonomilerdeki temel sorunlara dayandığı dikkate alındığında; açığa satışların yasaklanmasına yönelik politikaların tek başına borsalarda yaşanan düşüşlerin önüne geçemeyeceği düşünülmektedir. İMKB'deki açığa satış işlemleri değerlendirildiğinde, mevcut verilerin açığa satış işlemlerinin gerçek hacmini temsil etmeyebileceği rezervi çerçevesinde; İMKB'de düşük hacme sahip olduğu görülen açığa satış işlemlerinin İMKB endekslerinin seyrini etkileyecek boyutlarda olmadığı ve olası bir yasağın yaratabileceği etkinin sınırlı olabileceği düşünülmektedir. Bununla birlikte çalışmada, İMKB'de gerçekleştirilen açığa satış işlemlerinin risk doğurabilecek boyutlarının düzenleme ve gözetim konusu edilmesinin uygun olacağı sonucuna ulaşılmıştır.

Yener COŞKUN¹

Anahtar Kelimeler: Kredili sermaye piyasası işlemleri, açığa satış, küresel kriz, 1929 Krizi, İMKB.

Short Sale Transactions in Istanbul Stock Exchange from the Perspective of Margin Transactions and Global Financial Crisis

Abstract

In the process of global financial crisis, short sale transactions were banned at the countries having a developed capital markets to protect consumers and financial system. The U.S. Securities and Exchange Commission and U.K. Financial Services Authority were the leading regulators adopted such restrictions. In this article, the author considers whether banning approach to the short sale transactions represent the right policy for the global and local financial markets' systemic safety. Essential reasons of the recent financial crisis are based on fundamental problems of the economy and financial system rather than market based speculations. Therefore, by analysing relevant arguments in the literature and statistical data, it is concluded that administrative policies emerging to ban on short sale transactions would not enough to reverse crisis conditions. On the other hand, the author suggests short sale transactions on ISE would need additional regulation and supervision to enhance market and transaction safety.

Keywords: Margin finance, short sale, global crisis, 1929 crisis, ISE.

¹ Sermaye Piyasası Kurulu Baş Uzmanı, Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Taşınmaz Geliştirme Ana Bilim Dalı. ycoskun@spk.gov.tr

Bu çalışmada yer alan görüşler yazarına ait olup, yazarın bağlantılı olduğu kurumların görüşlerini yansıtmamaktadır.